

แรงจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษาและการพัฒนาตนเอง

Motivation to Select Educational Institutions and Self Development

อรพรรณ คำสวัสดิ์

Orapan Khamsawat

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบระดับปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษา จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ 2) เปรียบเทียบระดับการพัฒนาตนเอง จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษาและการพัฒนาตนเอง ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี จำนวนทั้งสิ้น 293 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบความแตกต่างรายคู่ และการทดสอบสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยแรงจูงใจและการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: แรงจูงใจในการศึกษาต่อ, การพัฒนาตนเอง, การเลือกศึกษาต่อ

Abstract

Objectives of the research were to 1) compare the motivation factors in choosing educational institution by demographic factors. 2) compare the degree of self-development by demographic factors. 3) examine the relationship between motivation factors and self-development. The samples were 293 first-year students at SPUC. Statistics were percentage, average, standard deviation, between-group mean variation, t-test, one-way analysis of variance, pair-wise comparison, Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient. The findings showed that the motivation factors and self-development at first-year students were at a high level.

Key Word: Motivation, Educational Institution, Self Development

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2560) ได้ให้ความสำคัญมากในการพัฒนาคนเพื่อให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา เนื่องจากคนเป็นเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันก็เป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ เพื่อให้เพียงพอทั้งด้านคุณธรรมและความรู้ อันจะเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ให้คนพร้อมเผชิญหน้าต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

กลุ่มคนที่มีส่วนสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศนั่นก็คือ เยาวชนที่จะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต และเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจมากกว่าทางด้านร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด ความรู้สึก อีกทั้งชีวิตในปัจจุบันเป็นชีวิตที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างต่อเนื่อง และไม่หยุดยั้ง เพราะวิทยาการทั้งหลายล้วนเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว วิธีการที่เคยใช้ได้ผลมาในยุคสมัยหนึ่ง อาจไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน จึงเป็นเหตุให้คนเราจะต้องพัฒนาตนเองทุกวิถีทาง และจะไม่มีอะไรดีไปกว่าการศึกษาหาความรู้ และประสบการณ์เพิ่มขึ้น เพื่อให้เราสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคงตลอดไป

การศึกษาในระดับปริญญาตรีในประเทศไทย ผลงานวิจัยในอดีตพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนของสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจคือ ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านสังคม ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ระดับแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีคือ ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ (พล เหลืองรังษี, 2546)

เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโทสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติมหาวิทยาลัยรามคำแหง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านความสนใจของตัวเอง และด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่น (รังสรรค์ แสงสุข และคณะ, 2544)

อิทธิพลที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกวิทยาลัยที่สัมพันธ์กันกับความพึงพอใจของนักศึกษาในวิทยาลัยพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกของนักศึกษา คือการยอมรับส่วนบุคคล ความเหมาะสมในสังคม ความสนใจในตัวสถาบัน (วรัญญา เปรมฤทัย, 2543)

จากแรงจูงใจและความคิดเห็นที่แตกต่างกันนี้ ผู้วิจัยจึงรวบรวมปัจจัยด้านแรงจูงใจของงานวิจัยที่ผ่านมา เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับปัจจัยดังกล่าว จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ นอกจากนี้การวิจัยนี้ยังมุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจกับการพัฒนาตนเอง ซึ่งมีความสำคัญอย่าง

ยิ่งต่อระบบการศึกษาของไทย โดยเยาวชนรุ่นใหม่ได้เกิดการพิจารณาความสามารถของตนเองเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษาตามลักษณะทางประชากรศาสตร์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการพัฒนาตนเองตามลักษณะทางประชากรศาสตร์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของแรงจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษาและการพัฒนาตนเอง

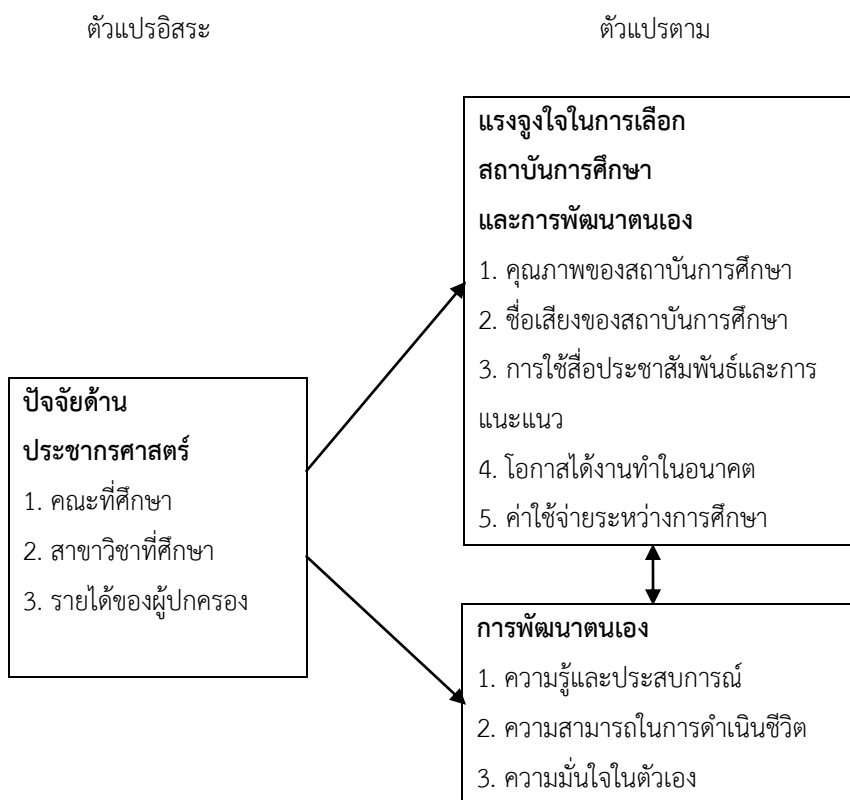
สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาที่คณะวิชา สาขาวิชา และรายได้ของผู้ปกครองต่างกัน มีระดับปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่คณะวิชา สาขาวิชา และรายได้ของผู้ปกครอง มีการพัฒนาตนเองที่แตกต่างกัน
3. แรงจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษาและการพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยด้าน แรงจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษาและการพัฒนาตนเอง

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คณะที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา รายได้ของผู้ปกครอง ตัวแปรตามแบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ 1) แรงจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษาและการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย คุณภาพของสถาบันการศึกษา ชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา การใช้สื่อประชาสัมพันธ์และการแนะแนว โอกาสได้งานทำงานในอนาคต ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา 2) การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย ความรู้และประสบการณ์ ความสามารถในการดำเนินชีวิต และความมั่นใจในตนเอง

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษาและการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะและสร้างเครื่องมือ
2. สร้างแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยสำรวจปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อ จากคณาจารย์ นักศึกษา เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555 มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
3. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทำการทดสอบ (Pre test) กับนักศึกษาปริญญาตรี ทุกคณะทุกชั้นปี จำนวน 30 คน เพื่อค้นหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม โดยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม เลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป
4. หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสูตรการคำนวณค่า (coefficient alpha) ของ Cronbach
5. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับจริงเพื่อนำไปใช้กับตัวอย่างจำนวน 293 คน และนำผลที่ได้มาทำรายงานทางสถิติ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษาและการพัฒนาตนเอง ครั้งนี้ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังนี้

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมากที่สุด จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 45.4 คณะบัญชีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ

10.6 คณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 9.9 คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 และนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มีจำนวนน้อยที่สุด 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาเลือกเรียนสาขาวิชาบัญชีมากที่สุด 54 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 รองลงมาคือสาขาวิชาการจัดการ 40 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 และสาขาวิชาลอจิสติกส์และโซ่อุปทาน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนมากที่สุด ตั้งแต่ 10,001-20,000 บาทจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 ตั้งแต่ 20,001-30,000 บาทจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 ต่ำกว่า 10,001 บาท 51 คนคิดเป็นร้อยละ 17.4 ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป 33 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 และตั้งแต่ 30,001-40,000 บาท 26 คนคิดเป็นร้อยละ 8.9

สถิติเชิงพรรณนา แรงจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษาและการพัฒนาตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ คุณภาพของสถาบันการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.04) โอกาสได้งานทำในอนาคต ($\bar{X}$ = 3.87) ชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.72) ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษาการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.69) และการใช้สื่อประชาสัมพันธ์และการแนะแนว ($\bar{X}$ = 3.41)

การพัฒนาตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ความสามารถในการดำเนินชีวิต ($\bar{X}$ = 4.20) ความมั่นใจในตนเอง ($\bar{X}$ = 4.13) ความรู้และประสบการณ์ ($\bar{X}$ = 4.09)

สถิติเชิงอนุมาน ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษาและการพัฒนาตนเองพบว่าปัจจัยแรงจูงใจโดยรวม มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (r = .49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แต่ละด้านของปัจจัย

แรงจูงใจที่ส่งผลในการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มีความสัมพันธ์กับแต่ละด้านของปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์ตั้งแต่ระดับต่ำระหว่างชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา กับความสามารถในการดำเนินชีวิต ($r=.23$) ถึงความสัมพันธ์ระดับปานกลางระหว่างคุณภาพของสถาบันการศึกษา กับความรู้และประสบการณ์ ($r=.56$)

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวจัยเรื่องแรงจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษาและการพัฒนาตนเอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารดังนี้

แรงจูงใจในการเลือกสถาบันและการพัฒนาตนเอง ด้านค่าใช้จ่ายระหว่างการการศึกษา แบ่งจ่ายค่าลงทะเบียนเรียน 3 งวด มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญมากที่สุดหรือพิจารณาผ่อนจ่ายได้ตลอดปีการศึกษา ด้านความมีชื่อเสียงของสถาบันมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยควรมีการปรับปรุงทางด้าน IT ให้มีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันอยู่เสมอ

ด้านการใช้สื่อประชาสัมพันธ์และการแนะแนว บุคลากรของทางมหาวิทยาลัยเข้าถึงผู้บริโภคได้ดีที่สุด มหาวิทยาลัยจึงควรจัดบุชกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรจัดเฉพาะช่วงรับสมัครอย่างเดียว

ปัจจัยการพัฒนาตนเอง ด้านที่ควรปรับปรุงคือ ความรู้และประสบการณ์ อาจารย์ผู้สอนควรเน้นการจัดกิจกรรมระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน และกิจกรรมนอกสถานที่เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในกิจกรรมที่ทำร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างความรักและสามัคคี

ข้อจำกัดและงานวิจัยในอนาคต

เนื่องจากงานวิจัยนี้มุ่งเน้นพิจารณาไปที่สถาบันการศึกษาที่เป็นภาคเอกชนจึงทำให้ผลลัพธ์ที่ได้อาจแตกต่างไปจากผลลัพธ์ในงานวิจัยที่มุ่งเน้นพิจารณาสถาบันการศึกษาภาครัฐบาล ซึ่งในอนาคตถ้าได้มีการทำงานวิจัยที่มุ่งเน้นในการศึกษาแรงจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษาที่เป็นภาครัฐบาล จะทำให้ได้รับประโยชน์มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ามีการนำมาผลลัพธ์ของทั้งสองกรณีมาเปรียบเทียบกัน เพื่อหาแรงจูงใจหลักที่มีผลต่อการเลือกสถาบันการศึกษาในภาพรวมในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- พล เหลืองรังษี. 2546. ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รังสรรค์ แสงสุข และคณะ. 2544. เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรัญญา เปรมฤทัย. 2543. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.